

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Олга Бориславова Борисова

Юридически факултет „Варненски свободен университет“

научна специалност: професор в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право /Административно право и административен процес/

Относно: дисертационния труд на Радослав Йорданов Митев

на тема: „Местното самоуправление в градовете с районно деление“

представен за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление 3.6. Право; докторска програма „Административно право и административен процес“

Представям настоящото становище на основание Заповед №РД-21-438/24.02.2023г. на Ректора на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

В съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ за придобиване на научна степен „доктор“ пред научно жури кандидатът е представил дисертационен труд и три научни публикации. Дисертационният труд съответства на формалните изисквания, установени в чл.27, ал.2 от ППЗРАСРБ.

I. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

Представеният дисертационен труд е първото цялостно изследване на местното самоуправление в градовете с районно деление в Република България.

Богатият професионален опит на дисертанта и широката правна и обща култура, са му дали възможност да разработи един научен труд на много високо научно равнище.

Без никакво съмнение Радослав Митев представя една завършена дисертация, която третира проблеми на развитието на българската административноправна система с подчертана важност. Това до голяма степен определя дисертационността на труда. С дисертацията се обогатяват съществуващи знания в областта на административното право и се насочва към нови изследвания с теоретично и практическо значение.

II. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд

Дисертационният труд е в обем от 203 страници, с богата ползвана и цитирана под линия научна литература. Структурата на съдържанието е разпределена в увод, четири глави, заключение и библиография.

При изследването са използвани класически методи, които са адекватни на темата, а именно: исторически, нормативен, сравнителноправен, системен и формално-логически метод.

В уводната част дисертантът ясно дефинира предмета на своето изследване, а именно теоретичните и правни основи на местното самоуправление в градовете с районно деление в страната.

В Първа глава авторът проследява историческото развитие и концепцията за местното самоуправление – от периода на нейното възникване в българската държава до уредбата ѝ в съвременната българска история.

Специално внимание е отделено на основните институти и понятия в теорията за административно-териториалното устройство и местното самоуправление, разгледани от различни автори в българската доктрина. Сред тях се открояват термините „местно самоуправление“; „самоуправление“; „децентрализация“; „деконцентрация“; „административно-териториално деление“; административно-териториално устройство“.

Направен е преглед и на промените в административно-териториалното устройство на Република България и техните особености.

Извършен е прецизен и научнообоснован анализ на развитието на законодателството свързано с местното самоуправление и административно-териториалното устройство след Освобождението и по конкретно на Закона за административната уредба на Княжеството, Закона за административното деление на Княжеството, Закона за столичното градоначалство, Закона за общините и за градското управление, Закона за градските общини, Закона за селските общини, Закона за административното деление на територията на държавата, Наредбите-закони за градските и селските общини, Закона за Столичната община, Наредбата-закон за Столичната община, Закона за народните съвети, Закона за общия градоустройствен план на София, Закона за създаването на административно-териториалните единици-области.

В труда е подчертано, че действащият Закон за местното самоуправление и местната администрация урежда в детайли обществените отношения, свързани с местното самоуправление и местната администрация. Направено е подробно историческо проучване на отделните

етапи в развитието на закона и едно от ключовите нововъведения, които законодателят регламентира с редакцията на ЗМСМА от 1995г. – въвеждането на районни съвети и кметове на райони и кметства.

По-нататък, в същата глава са разгледани и Закона за административно-териториалното устройство на Република България, който установява условията и реда за създаване на административно-териториални и териториални единици, както и Закона за териториалното деление на Столична община и големите градове.

Втора глава е посветена на нормативната основа за конститутиране на райони в големите градове и правния статут и правомощия на кмета на район.

Авторът аргументирано приема, че районите, като съставни административно-териториални единици в страната, имат важна функция за позитивното развитие на общината и за пълноценното участие на населението в местното самоуправление.

От изложението в дисертационния труд проличава високата степен на познаване състоянието на проблемите в изследваната област в теоретичен и практически план.

Посочено е, че в закона не е уреден въпросът за сроковете, в рамките на които следва да се проведе производството по създаване на райони в големите градове на страната. Тази празнота създава несигурност в отношенията и авторът предлага въпросът да бъде решен нормативно.

Докторантът обосновава предложение *de lege ferenda* за възстановяване в нормативната уредба на правната възможност за конституиране на районни съвети в градовете с районно деление в страната.

Авторът мотивира необходимостта от уеднаквяване на правния режим за териториалното деление на всички градове в страната с население над 100 000 души, като се приеме нов нормативен акт, т.е. това деление да се извършва със закон не само за Столична община и за градовете с население над 300 000 души, както е установено в чл.13, ал.1 от ЗАТУРБ, а и за градовете с население над 100 000 души.

В тази част от изложението е изяснено значението на института на „несъвместимостта“ на кмета на район, който гарантира независимостта и безпристрастността на лицата, които заемат публична длъжност и обезпечава тяхното законосъобразно поведение и действия в обществен интерес.

Акцентира се върху правната същност на издаваните актове от кмета на район и контрола върху дейността му. Изтъкната е и правната възможност за осъществяване на административен контрол от страна на кметовете на райони върху актовете на техните заместници.

В Трета глава са разгледани правомощията на кмета на район по Закона за местното самоуправление и местната администрация, по Закона за устройство на територията, по Закона за обществените поръчки, по Закона за общинската собственост, по Закона за управление на етажната собственост.

Направена е съпоставка и разграничение между подзаконовите нормативни актове, свързани с обхвата на правомощията на районните кметове по отношение на управлението на общинското имущество в София, Пловдив и Варна.

Авторът защитава тезата, че не следва да съществуват различия между правомощията на районните кметове в София, Пловдив и Варна, тъй като по същество те имат един и същ правен статут и функции.

Правилен е извода на Радослав Митев, че ефективното местно самоуправление изисква разширяване на кръга от правомощия на органите, които са най-близо до интересите и проблемите на гражданите, какъвто орган е несъмнено районният кмет.

Последователно и пълно, докторантът се е спрял и на въпроса за правомощията на кмета на район при съставяне и изпълнение на общинския бюджет.

На критичен анализ в тази глава е подложено законодателното решение да не се формира самостоятелен бюджет за районите в големите градове на страната. Извежда се убедителен извод, че това решение не съответства на утвърдената концепция в Европа за модернизирани на съвременните европейски градове.

Несъмнен научен принос на дисертанта е отстояването на принципната теза, че *de lege ferenda* нормативната уредба следва да бъде изменена като се регламентира самостоятелен бюджет на районите в големите градове на страната, който да се изпълнява от районните кметове. Този законодателен подход ще осигури реална фактическа независимост на районите и районните кметове.

В Четвърта глава теоретичен и практически интерес представлява изследването на актовете на Съвета на Европа и Европейския съюз свързани с мястото и ролята на местното самоуправление и в частност управлението на големите европейски градове, в контекста на процесите по децентрализация и регионализация в европейските държави.

Представеният преглед убедително показва, че въздействието на европейското законодателство и европейските политики върху функционирането на местните и регионалните власти в държавите-членки е значително.

В тази част на изложението е разгледана правната рамка на местното самоуправление и районното деление в избрани европейски градове, а именно в Париж, Атина и Будапеща.

Докторантът стига до извода, че тенденцията за настъпване на дълбоки промени в европейската градска система е естествена последица от появата на нови предизвикателства пред всички държави, част от които са глобализацията, демографските промени, липсата на равномерност в икономическия растеж.

Към дисертационният труд е изготвен и представен автореферат, който е с обем от 32 страници. В него са включени общата характеристика на разработката, структурата и съдържанието ѝ. Общата ми оценка е, че той отразява конкретно с необходимата яснота основните моменти от дисертационния труд.

III. Препоръки и бележки

Критичните ми бележки са незначителни и се свеждат главно до технически препоръки за усъвършенстване на труда, например на стр. 11 от дисертацията и на стр.7 от автореферата са посочени пет глави, а техния брой е четири и др.

Би било интересно да се изложат разсъжденията на дисертанта във връзка с образувано тълкувателно дело №2/2023г., ОССК на ВАС относно приложимостта на разпоредбата на чл.42, ал.1, т.11 от ЗМСМА в хипотеза, при която по време на упражняван мандат от кмет е влязъл в сила акт, с който е установен конфликт на интереси, но за нарушение, извършено по време на предходен мандат на кмета.

Бих препоръчала отпечатването и публикуването на дисертацията след защитата ѝ, тъй като предвиждам засилен интерес към нейното съдържание.

IV. Заключение

Представеният за защита дисертационен труд показва, че Радослав Митев има задълбочени теоретични познания по научната специалност и способност за самостоятелни научни изследвания.

Направено е аналитично изследване, което съдържа редица научни приноси и предложения за усъвършенстване на законодателството. Изследването показва способността на автора да изгражда и обосновава самостоятелни научни тези.

Дисертационният труд представлява интерес както за административноправната теория, така и за практиката.

С оглед на гореизложеното предлагам на научното жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Радослав Митев по докторска програма „Административно право и административен процес“.

27.04.2023г.

Изготвил становището:

проф. д-р Олга Борисова